

Verzameld werk - Gele Vellen - Tiende jaargang (1978-1979)

Es even een praatje

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, 10e jaargang, nr. 1, september 1978

Dit is het eerste nummer van 'de gele vellen', en dit nummer bevat een hele hoop informatie, waarzonder wij niet kunnen leven zoals het hoort. Ik wens u er ontieligelijk veel plezier mee, maar het *I.B.* zelf kan van informatie alleen helaas niet leven. Weshalve de redactie van dit blad zijn lezers verzoekt hoog in de pen te klimmen ten einde van daaruit iets fraais af te scheiden: een idee, discussiestof, ordinaire roddel, een grap, verhaal, ervaring, opstel, - u heeft in de vakantie vast meer meegemaakt dan ondergetekende, dus laat maar es wat zien.

Het nieuwe schooljaar is intussen weer groots begonnen, met een borrel n.b. en een waarop ik niet aanwezig wezen kon (wat best de moeite van het vermelden waard is, want in de regel verzet ik er toch alle afspraken voor), omdat ik elders verwacht werd, waar een boek van een uniek essayist ten doop werd gehouden. Dat was best aardig, daar, maar het werd dit eerst recht, toen na enige tijd een groot aantal collega's zich ook kwamen melden op de borrel dáar (die men er alleen kan drinken, als men er ook voor betaalt. Ik vind dat hieruit blijkt hoe onbaatzuchtig wij zijn). Toen pas was ik weer in mijn milieu, zal ik maar zeggen, waar ik me meer thuis voel dan in het gezelschap van kunstenaars en intellectuelen - ju, ju, wat een volkje...

Het boek, heb ik gemerkt, is best aardig om te lezen; ik althans had er geen enkele moeite mee, al zal Jaap Dekkers dit tegen willen spreken. Het is ook helemaal niet duur - nog geen vijftien gulden - en ik zou niet weten hoe u een dergelijk bedrag beter zou kunnen besteden dan aan de uitgave van *De kunst van het falen*. [1](#) Wie meer dan tien exemplaren afneemt, krijgt trouwens een royale korting; het banknummer van de auteur is bij de redactie bekend.

Wel, dit dan ter inleiding van de nieuwe jaargang van dit *I.B.* De redactie spreekt van deze plaats haar dank uit aan allen die zich met grote geestdrift hebben ingezet voor de totstandkoming van deze aflevering.

CN

vrijdag 1 september 16.30 - 18.30 uur

LITERAIR KAFFEE

waarbij HEERE HEERESMA een kort woordje
zal spreken ter gelegenheid van het verschijnen
van het nieuwste boek van CORNETS de GROOT:
"de kunst van het falen"

een uitgave van BZZTÔH

u bent van harte welkom!

Uitnodigingskaartje voor de presentatie van 'De kunst van het falen' [afbeelding niet bij oorspronkelijk artikel].

NOOT

1. [De kunst van het falen](#), Cornets de Groot's negende boektitel, werd ten kantore van uitgeverij Bzztôh aan de Amsterdamse Veerkade te Den Haag ten doop gehouden door zijn zwager Heere Heeresma. 🍀

Een krabbel...

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

***Informatief Bulletin*, 10e jaargang, nr. 2, [oktober 1978]**

Het LMC-feest is achter de rug, en ter gelegenheid daarvan komt een Gele Vellen-special uit, met bijdragen van iedereen die over het feest het zijne of het hare te vertellen heeft. Helaas hoor ik zelf nauwelijks tot deze groep. Ik heb van het feest betrekkelijk weinig meegemaakt, omdat ik op de gekste plaatsen als Lodewijk Makeblijde had op te treden, in gezelschap van Tijn Uilenspiegel, Lamme Goedzak, Nele en hun trawanten en tegenspelers. Ik denk dat de schrijvers van dergelijke stukken altijd mij moeten hebben, niet in weerwil van, maar vanwege mijn motorische stoornissen. Ik herinner me nog dat ik op een ander moment (toen een of ander gekkenhuis de toneelmatige achtergrond vormde van (o.a.) mijn optreden), moest dansen met Elly Verlaan: tot schade van haar tenen en van mijn toch zorgvuldig opgebouwde imago van vlotte jongen. Ik waarschuw Jonckers en Vincent nu maar vooruit: voorlopig zet je maar andere lieden op het toneel, want ik baal ervan als een stier de eerstkomende 3 jaar. En daarna heb ik de leeftijd bereikt dat men mij gewoon niet meer op het toneel wil hebben; zodat ik wat dit betreft geramd en gebeiteld zit voor heel mijn leven.

Het is trouwens of je dat een beetje uitstraalt, die slechte lichaamsbeheersing. Stel je voor dat ik met Paul Rijnbeek een wielersstadion (heet dat zo, overigens?) bezoeken zou als begeleider van een handvol wielrenners van het LMC, - ik had me in het hoofd gezet dat zo'n ding in Schiedam zou staan, en was dus billijk verbaasd, toen Paul me op gegeven ogenblik wekte met de woorden: 'We zijn in Sloten'. Ik keek op mijn horloge en vroeg: 'Friesland'? Toen snapte hij er ook niets meer van, verklaarde me waarschijnlijk voor gek, maar zei eenvoudig: 'Amsterdam'. De beheerder van de tent was een vijftiger, hetgeen je hem trouwens ook kon aanzien, zijn sportieve verleden ten spijt; hij keek me meewarig aan en vroeg of ik soms ook van de partij moest zijn op die steile baan. Maar toen ik hem op hoge toon om een hometrainer vroeg, en er nog aan toevoegde dat ze die dingen op *mijn* roeivereniging in Leiden óók hadden, bond hij toch snel in. Hij rammelde met kopjes en toverde een bak koffie voor me tevoorschijn. Eén nul. En daar bleef het niet bij, al wapperden mijn orden, toen ik van hem vernam dat men in de wielersport onderscheid maakt tussen 'jongeren' en 'junioren', 'amateurs' en 'liefhebbers'. Heel Nederland is waarschijnlijk één groot krankzinnigengesticht, en de behoefte aan leraren Nederlands zal de eerste tijd wel niet verdwijnen.

Terwille van de orde in een klas houd ik mijn pupillen altijd voor, dat de waarde van een gemeenschap recht evenredig staat tot de vrijheid van haar enkelingen. Maar mij bond men op de opening van het feest een rode band om, ontnam me mijn pils, drukte me een fotocopy waarop de consignes in handen en stuurde me de zaal in. Nu vind ik dat je op een feest niet gelukkig hoeft te zijn. Men mag wat mij betreft diep ongelukkig wezen op zo'n gelegenheid, - als men maar vrolijk is! Het was mij niet gegeven de ene, de andere, of de derde staat van mystieke extase te bereiken. Ik liep wat rond en vond tenslotte het beste gezelschap dat ik me wensen kon: mezelf. Toen heb ik goddank toch maar een pilsje gepakt, en ook daar is het niet bij gebleven.

De laatste avond van de feestweek ontging me, omdat ik van alle drukte dermate

gedeprimeerd raakte, dat ik met recht kon zeggen: 'ik ben er ziek van'. Mijn vrouw ging die avond dan maar alleen; het was de reünie van o.a. haar jaargang. [1](#) Zij had uiteraard geen kaartje. Maar na veel en weer geloop tussen rodebandendragers mocht ze er dan toch in. Voor drie rijksdaalders. Pas toen ze lucht gaf aan haar voornemen dan maar stampeï te maken, mocht het ook voor niks. Maar ach, als een feest glad verloopt, hebben we daar weer kritiek op; 't is best moeilijk, organiseren.

CN

NOOT

1. Cornets de Groot leerde zijn tweede vrouw als leerlinge in zijn klas kennen. Zie hiervoor de autobiografische stukken in de bundel [Striptease](#) en de roman [Liefde, wat heet!](#) 📌

Meneer Strè-èng, KÒMT u nog??

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, jaargang 10, nr. 3, 13 nov. 1978

Hoofdredacteur: J.G. Streng

Redakteur interne zaken: Th. de St-Juste Milieu

Redakteur bijzondere kwesties: R.A. Cornets de Groot

Vermoeid maar voldaan streek hij met een achteloos gebaar de kuif in de schikking die zijn imago zozeer ten goede kwam: de jonge rector van de 25 jaar oude school. En geen smetje op het verleden van dat instituut, meneer!

Nee, hij had het wel getroffen. In de gang - de bel die de pauze afkondigde, was zojuist verklonken - werd hij staande gehouden door zijn conrector vwo. Een voortreffelijke kracht, hij kon niet anders zeggen. Geleund over de rail langs het trapgat, spraken zij hun voldoening uit over de afgelopen feestweek, over de inzet van al het personeel en van alle leerlingen. En peinzend, als passeerde daar in de diepte het water van een gracht, staarde hij loodrecht omlaag, zoekend naar nog iets dat besproken diende te worden. Een vriendelijke meisjesstem wekte hem op uit zijn hoge plaats: 'Meneer Strè-èng, KÒMT u nog??'

Drommels, daar vergat hij eenvoudig zijn tijd! Een kwartier te laat in de les. En dat terwijl hij zojuist nog die goeie Cornets op de vingers had getikt, omdat die zowaar alweer zijn surveillance had 'vergeten'. En of de duvel ermee speelde, daar stond de brave kerel, beneden aan de trap, op weg naar zijn welverdiende bakje pleur. Hij stond weer in dubio, zag Streng wel, - zou hij die 36 treden nemen of de paar minuten wachten bij de lift? Streng trachtte de natuur van die eeuwige twijfelaar na te vorsen: zou hij ook dat meisjesstemmetje hebben gehoord? Het kwam hem onwaarschijnlijk voor: Cornets zag of hoorde doorgaans niemand. Blindelings ging die door 't leven. Zo gaf hij ook onderwijs: zonder aanzien des persoons...

Maar Cornets zat met andere problemen. Hij had, een tijdje geleden al trouwens, met Streng een ernstig woord gesproken over de houding van sommige leraren tegenover elkaar. Dat tutoyeerde elkaar dat het een lieve lust was, dat kortte namen in, in de trant van 'Schuur' en 'Haas', 1 en deze losheid van vormen lag hem toch niet. Streng evenmin, had hij tot zijn blijdschap opgemerkt. Haarscherp stond het hem nog voor de geest dat zijn rector zich afvroeg, hoe men zich dit monosyllabisch simplisme voorstelde bij iemand als...

: 'nu, laat ik maar zeggen "Meneer Frits"', - had Streng gezegd-.

En inderdaad, de woede laaide weer in hem op over het gebrek aan wederzijds respect van de collega's. Daar moest een stukje over komen in het gele vel, waar hij redacteur van was. O, die krant! Da-s waar ook! Die jubileerde dit jaar! Op de laatste redactievergadering had Théodore de Saint-Juste Milieu de voltallige redactie er nog aan herinnerd, Streng, de hoofdredacteur, had ze spontaan een etentje toegezegd. 'En niet een klein Chineesje, maar gewoon iets dat overeen stemt met onze status, - kaviaar, champagne', had hij geroepen. Op dat moment hoorde Cornets een meisjesstem, vriendelijk, dringend: 'Meneer Strè-èng, KÒMT u nog??'.

1. Voor (Evert) Verschuur en (Leo) van Haaster. Cornets de Groot ging veelal als 'Cornetto' door het schoolgebouw. 🌱

Een krabbel...

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, jaargang 10, nr. 3, 13 nov. 1978

Dames en heren ook, de moeilijkheid, wanneer je in het week-end de verschijning van de gelevellen moet voorbereiden, is, dat je eigenlijk niet goed weet, wat er in komt. Kijk, ik heb graag dat de kopij-voor-het-*IB* er vóór het week-end is. Dan kan ik zonder veel problemen aan de slag. Maar de leveranciers van de kopij hebben graag een week-end lang de tijd om iets uit de pen te zuigen. Zo zit ik dus zonder kopij, maar heb wel tal van beloften: je krijgt wel iets van me, maandag.

Goed, ik kan u niet vertellen wat er in het *IB* staat. Maar ik kan u wel vertellen wat erin gestaan zou hebben, wanneer iedereen zich aan zijn beloften gehouden had!

In ieder geval is er een koffiepraatje van Streng. Een hecht doortimmerd stuk, geenszins ontsierd door de vele cijfers, en tamelijk optimistisch van strekking. Een fraai brokje stilistische vaardigheid.

Voorts, van Jacinta, een verslag van het schaaksimultaan. Ik voeg aan haar uiterst objectieve weergave van de werkelijkheid toe, dat zij tegen Böhm remise wist te spelen, en dat de kwaliteit van haar spel haar een (tweede) prijs bezorgd zou hebben, zo die er was geweest.

Van Frans: een paar stukjes, o.a. iets uit *Pedagogische Studiën*, of een commentaar erop, dat heb ik niet goed onthouden, en nog zo wat, waarover Frans me in het ongewisse liet. Niet omdat hij graag geheimzinnig doet, maar omdat ik op dat moment met een belangrijke zaak bezig was, die eigenlijk geen onderbreking kon hebben.

Van Lucien: een stukje met cijfers, leerlingen betreffende. Voer voor Van Haaster, denk ik maar vast.

Vervolgens een manuscript op een schoolbank gevonden, anoniem, maar van een gymnasiast, als u het mij vraagt, want hier wordt in een necrologie-bij-voorbaat een klassikus gehegeld, waarbij heel wat kennis van het klassieke wordt geactiveerd. Helemaal doorzien doe ik dit fraais natuurlijk niet, maar de kwaliteit van het poëem is hoog, nog afgezien van het klassieke. Ik weet ook niet of dit gedicht kan, technisch bedoel ik, want dat hangt af van het elektronisch reproduceren ervan. Tenslotte noem ik de gebruikelijke rubrieken, en een opstel van mijn hand, dat u op p. 1 vindt of intussen al gevonden hebt.

CN

Smeekschrift van het papier

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, jaargang 10, nr. 3, 13 nov. 1978

Ik heb zoekend naar enig verweer, [1](#) mijn dagboek geraadpleegd.
daar staat:

'31 okt. Volledig tegemoet gekomen aan wensen Streng: "Liefst vóó 1 nov. uitkomen."
Haastwerk dus, vermits PA, HO en VE pas tegen 9 uur vanmorgen copij brachten.
Toch tegen het middaguur alles in kannen en kruiken. Maar jongejongejonge wat zonde van
verloren ruimte. Zou aardig zijn geweest VE en HO aan versokant van WE's kraan [2](#) te zien.
Fietsen, maakt dorstig.'

Bovenstaand citaat is natuurlijk niet als excuus bedoeld. SG heeft gewoon gelijk, dames en
heren!

Laat de redacteur bijzondere kwesties niet zo lang op copij wachten.

CN

NOTEN

1. Tegen een opmerking van rector Streng dat het vorige *I.B.* teveel blanco ruimte bevatte, terwijl er op papier- en stencilkosten bezuinigd moet worden. 🟢
2. Verwijzing naar een door WE getekende en in het vorige *I.B.* afgedrukte gebruiksaanwijzing voor een waterkraan. 🟢

Journal

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, jaargang 10, nr. 4, [november 1978]

1e dag

'Hij is uit de rails gelopen', zei Cor, wijzend op Hertoghs. En werkelijk, daar stond onze Maître, met de rug naar het koffijmeubel, de rug gestrekt - een pauselijke Zwitser zo martiaal - als had men hem beton in de kraag gegoten. Zijn schouders flink naar achteren, waardoor men denken kon: 'De kleeerhanger zit nog in het colbert'. Een heroïserende pose. Maar aangezien de ambiance van allure en cachet nu een keer vreemd is aan een omgeving die haar belang in hoofdzaak aan een koffijmeubel ontleent, geloofde ik nauwelijks dat hij daar voor de sier stond. Wat was er aan de hand? Had hij spit?

Ik ben er niet achter gekomen, want ik moest met onverflauwde tegenzin bij een proefwerk surveilleren. Bij het eten heb ik er hem nog voorzichtig naar gevraagd, maar hij weigerde mij het oor te lenen. Iemand anders vertrouwde mij toe: 'Hij wil desnoods wel met Zwitsers vergeleken worden, maar niet met Rodins "Penseur"'.

2e

Schoolonderzoek literatuur is altijd een opwekkend evenement vanwege de onverwachte reacties:

'Tja, Hermans hè. Het is of alle boeken van die man zich in een gekkenhuis afspelen...'

3e

Elly komt in een jurk op school. Als ik belangstellend vraag, of ze vandaag *als vrouw* is, steekt ze (inderdaad) haar tong naar me uit. Trouwens, ik geloof helemaal niet in de rollenpatroonvrije spijkerbroek sinds Jaap Dekkers er zich ook in hult.

4e

Haas is altijd alles kwijt. Vandaag ook weer.

5e

Cor raakt altijd andermans spullen kwijt. Toevallig deze van Haas.

6e

Iemand zei: 'Wie tussen de rails werkt, wil alles wel recht zetten'. Iedereen lacht. Ik weet niet waarom?

7e

'Schreef vandaag de eerste aflevering van een giftig stukje in afleveringen over de 'discussie'. U vindt haar elders in dit nummer. Voorts: een bijdrage van Streng *Lees dit vooral niet* en onze rubriek *Officieel en officieus*. Van Leo Peeters een verslag van de bestuursvergadering. Tot slot een fraai gedicht van Sinterklaas-zelf, hetgeen niet gering is.

CN

De discussie als object van toetsbare vaardigheden

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, jaargang 10, nr. 4, [november 1978]

- t.w. spreek- en luistervaardigheid

Het zal u wellicht verbazen, dat een onderwerp als dit in de *Gele vellen* aan de orde wordt gesteld: het is immers een aangelegenheid van de sectie Nederlands - wat hebben anderen ermee te maken? Ik heb ook wel de nodige aarzelingen gehad toen ik overwoog een artikel als dit te schrijven, voor een blad als dit. Tenslotte vond ik dat bij dit onderwerp zoveel ter sprake kon gebracht worden dat van algemeen belang is, dat ik besloot het er maar op te wagen.

Lang niet iedereen onder ons weet dat er in de leeszaal een kast staat, waarin vele mappen hangen vol documentatie: knipsels uit kranten en tijdschriften over de meest uiteenlopende onderwerpen. De leerlingen die zich moeten voorbereiden op een discussieronde vinden daar het materiaal, waarover zij willen spreken. Er is daar een hoop informatie opgeslagen, waar ook andere leraren dan die voor het vak Nederlands profijt van kunnen trekken. Ik denk aan vakken als geschiedenis, aardrijkskunde, economie en maatschappijleer. Ik wil de verzameling wel es laten zien, als u er idee in heeft. Ik zou ook best willen, dat anderen ermee werken, want de ervaring leert mij dat de scholieren in hoofdzaak geporteerd zijn voor onderwerpen als het invoeren van de doodstraf, criminaliteit, politie; of seksuele afwijkingen, gastarbeiders, Surinamers; ten slotte nog zaken als abortus, pop, hash, euthanasie, emancipatie. Dan houdt het op. U begrijpt al waar ik eigenlijk wil: al die onderwerpen hebben iets te maken met normen, maatstaven, ethische problemen - en ik heb het vermoeden dat onze pupillen allerminst gepreformeerd zijn op het onderwijs dat wij ze bij de discussietechniek aanbieden. Niet verleidt een scholier die nog geen ervaring heeft met een andere denktrant dan die hij in zijn directe omgeving vindt, zo gemakkelijk tot een verdeling van mensen in 'goede' en 'slechte' als juist die onderwerpen, die hij kiest - zie boven - en die voor hem aantrekkelijk schijnen te zijn. Ik ben bepaald niet verbaasd of geschokt, als ik bij zo'n discussie iemand hoor verkondigen dat men RAF-leden dient dood te schieten en moordenaars een hand moet afhakken. Het gebeurt niet zelden, dat in zo'n discussie de discussieleider - dat ben ik dus - de enige is, die zich tegen dit soort opvattingen verzet. Wat bereik ik er mee? Overtuigd van mijn gelijk zijn ze stellig niet. ¹ Doorgaans komen deze opmerkingen in de lucht te hangen. Ze komen immers pas na de eigenlijke discussie aan de orde, in de 5 minuten evaluatie: wat zijn 5 minuten beschouwd op een leven van een scholier? Tegen hun moralisme, dat zich altijd presenteert als 'gezond verstand' is mijn ongezonde verstand niet opgewassen...

Conflictstof

Bij de laatste categorie onderwerpen die ik noemde (abortus, pop, hash) is men al veel meer geneigd iets liberaler te denken. Pop hoort niet onder de dictatuur van de moraal te vallen; de

geëmancipeerde vrouw evenmin. Hash mag dus, abortus ook. Deze tweeslachtige houding - moralistisch in het ene geval, liberaliserend ten andere - duidt op een egoïstisch?koesteren?van?eigen?belangen?, [2](#) - maar in ieder geval op een wil tot zelfrechtvaardiging: op een poging het eigen Ik wat op te poetsen, ten koste van een ander. Het wil mij voorkomen dat ook onderwerpen als doodstraf etc. en Surinamers etc. open gebroken moeten worden voor de creatieve vrijheid, spontaniteit en improvisatie die zo opzichtig vrije toegang hebben bij die onderwerpen waar de jeugd zelf belang bij heeft. Het *goede geweten* en de oog-om-oog/tand-om-tand-moraal doen goede zaken, als mensen ter sprake zijn die 'nu eenmaal' slechter zijn dan de gespreksgenoten in de discussiekring! Zijn eigen zaken aan de orde, dan neemt men genoeg met een 'gevoelig' geweten, dan spelen situatie, tijd en milieu opeens een niet te verwaarlozen rol!

Ik besef natuurlijk heel goed dat ik bij u iets aanroer, conflictstof opdelf, wanneer ik dit zeg: dat een goed geweten mij gestolen kan worden, dat principes mij niets zeggen, wanneer ze mij het leven onmogelijk maken - dat het er noch in het leven noch in de discussie om gaat of ik wel overleef blijf staan als een cactus in de woestijn, maar dat het gaat om de vraag of ik in staat ben met anderen problemen op te lossen (en dan niet altijd in alcohol), desnoods dan met een ruim of helemaal geen geweten. Een experimentele levenshouding - een kunst van het falen! - heeft zijn maatschappelijke voordelen boven een 'levensbeschouwing' (wat een afstandelijk woord al!), die stijf staat van beginselvaste frasen (en daarom, voor mijn gevoel, van een verstokt Ik niet los te maken is).

Wat wil men?

Wij moeten in onze opleiding tot spr. en luistervaardigheid de leden van een discussiegroep de kunst van het oordelen leren, de kunst van het zindelijk denken. Wij moeten ze daarbij niet omvormen tot een papegaai van onszelf, - maar dat is moeilijk, moeilijk, vooral wanneer men zelf zo geïnteresseerd is in de PPR of de PSP. Het is allemachtig moeilijk iemand die komt om zich te laten vormen in zijn eigen waarde te laten, want juist wanneer men dat bewust nastreeft, bereikt men onbewust het tegenovergestelde. 'Je moet het niet doen zoals ik het doe, maar zoals ik het *zeg!*' - hield Courbet zijn leerlingen voor. Maar wat moeten wij zeggen? Wij moeten ze interesse zien bij te brengen - niet voor het goede - maar voor wat het goede is (voor mij) in *déze* situatie. Dat houdt o.a. in, dat men leert inzien, dat een 'eigen mening' toch wel iets anders is, dan een mening die samenvalt met een zg. 'universele moraal', de conventie, een zeker ochtendblad of de boulevardpers. Wil men voor eens en voor altijd geldende regels (normen, waarden), of wil men dat zulke regels meegroeien met het leven, waarvan zij de uitdrukking zouden moeten zijn?

Toen Coby eens, in een door mij gearrangeerde kloosterkomedie tegen Paul Rijnbeek uitriep, in oprechte verbijstering: 'Maar dat is een afwijking!' antwoordde hij: 'Ja - maar niet bij mij!' [3](#) *Deze* authenticiteit - dáar gaat het om - moest grondslag zijn van de kunst van het oordelen.

Over het begrip motivering

Het woord *motivering* ligt ons voor in de mond. In feite is het een psychologische term, waarmee wordt aangeduid het geheel van bewuste en onbewuste factoren die voor een zeker streven beslissend zijn. Maar de onderwijzman (vrouw) sluit voor dat onbewuste deel doorgaans de ogen.

- Waarom ben je zo verslingerd op de Engelse taal?
- Daarom!
- Maar daarom is geen reden!

- Ik weet geen antwoord dat beter is om u te doen inzien dat uw vraag even onnozel als zinloos is. Waarom bent u verslingerd op uw vrouwtje?

Hoe minder bewust de motivering is, des te beter voor het vak. Ongekwalificeerde belangstelling, open staan voor alles en iedereen, zonder enige aanwijsbare reden iets doen of willen - daar moet je niet mee aankomen bij hen die klagen over een gebrek aan motivatie. Maar bij het vormen van een oordeel is dit in hoge mate ongemotiveerd zijn - een ander woord voor die toestand is spontaniteit - nodig als brood. Is mijn oordeel vrij van onlustgevoelens? Hanteer ik niet een Nietzscheaanse ressentimentsmoraal? Tot zulke vragen moet een opleiding leiden, die van onze leerlingen volwaardige gespreksgenoten wil maken. Ga er maar aan staan!

Ik herinner me van de tv een programma, *Een groot uur U*, waarin het probleem van de pedofilie centraal werd gesteld. Aanwezig was daarbij een dominee. Toen telefonische vragen binnenstreamden, was er ook voor deze man een vraag. Koos Postema leidde hem voorzichtig in: 'Ik heb een vraag voor u die onbarmhartig is, en agressief. Ik stel hem toch maar: "Hoe is het mogelijk dat een Christen, een leider van gelovigen zich afgeeft met dit soort lieden?" De dominee aarzelde geen moment. 'Juist omdat ik dominee ben, omdat ik Christen ben...'
Etcetera. Met bijbelteksten en al. Een Kierkegaardiaans automatisme dat zijn tong beweegt. Maar had ik er zo maar één in de klas!

CN

NOTEN

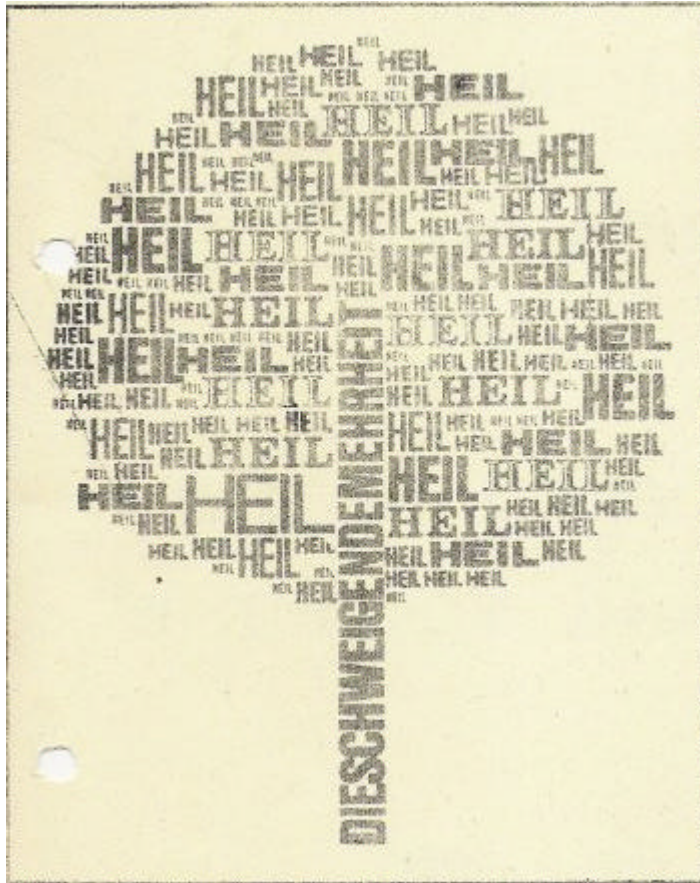
1. Vergelijk: 'Maar ik heb niemand overtuigd, natuurlijk niet', uit [Bikini](#). 🟩
2. Deze stijlfiguur gebruikt Cornets de Groot verder nog in het in 1971 geschreven *Intieme optiek*: 'Het is waar dat de werkelijk belangrijke dingen in de literatuur mysterieus zijn, en waar is het ook dat het mysterieuze niet rationeel is en daarom? geen? objekt? van? wetenschappelijke? studie? kan? zijn?' [Intieme optiek](#), p. 133, en in [Memoriaal IV](#) uit de twaalfde jaargang van deze *Gele Vellen*: 'Maar veel fraaier nog, vind ik, klonk het mij uit het hart gerukte en spontane, ware en eenvoudige 'Weg met de regenten!' En? dat? lukt? toch? in? Amsterdam?' 🟩
3. Cornets de Groot geeft hier de bron van deze passage uit het zojuist gepubliceerde *De kunst van het falen*: "'Wie iets verbazingwekkends van mij leest en in vertwijfeling uitroept: 'Maar dat is een afwijking!', krijgt van mij te horen: 'Jazeker! Maar niet bij mij!'" En terecht.' [De kunst van het falen](#), p. 27. 🟩

Een krabbel...

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, jaargang 10, nr. 5, [december 1978]

1. De hier afgebeelde proeve van Konkrete poëzie van de hand van Jochem Gerz lijkt me een gepaste heilwens voor het nieuwe jaar. Eens, maar het is lang geleden, in het begin van de jaren 60, maakte Hans Sleutelaar een gedichtklankmontage op basis van de beruchte rouwtoespraak van Goebbels na de nederlaag der Duitsers bij Stalingrad. 'Wollt Ihr die totale Poesie?' zo vraagt Sleutelaar met luider stem, waarop de verzamelde Duitse menigte hysterisch 'Ja!' en 'Heil!' antwoordt, minutenlang. Een fraai gedicht, ik kan niet anders zeggen...

2. Het u in het vooruitzicht gestelde tweede artikel, de discussie betreffende, heb ik door een kortstondige ziekte niet op tijd kunnen voltooiën en het ontbreekt dan ook in deze aflevering. Maar daar staat tegenover, dat Dick van Geest hier reageert op het eerste, daarbij andere

aspecten en perspectieven openend, dan in mijn eerste aan bod kwamen: didactische, pedagogische, filosofische, en - als u het mij vraagt - herderlijke. Ik heb van velen onder u nogal wat mondelinge reacties gehad op het eerste - ik hoop dat u op het artikel van Dick eveneens wilt reageren, liefst schriftelijk: eigenlijk zijn daar de *Gele Vellen* voor.

3. Barbaas Klaas maakt ongehoorde winsten tegenwoordig, hetgeen blijken mag uit zijn verantwoording, die u in dit nummer vindt. Ongetwijfeld ontleent hij daaraan de inspiratie, om, al is het nóg zo koud, zelfs het bier in de koelkast te bergen. Prima! Prima! Prima! Prima! Prima!

4. Voorts in dit nummer de rubrieken die door de directie worden uitgevaardigd. En ten slotte: een bijdrage van Lucien voor de rubriek *Het Kantwit*: allemaal uit een krant van 16-11-'78! Hetgeen puur toeval lijkt...

CN

[Geen titel]

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

***Informatief Bulletin*, [jaargang 10, nr. 6, februari 1979]**

De vrede graast de kudde voor (Ter Haar) [1](#)

Voorbij, voorbij is dat prachtige schouwspel uit Jerusalem, dat songfestival. Het Euro-songfestival, of, zoals Willem O. Duys, onze nationale koekebakker, belastingontduiker en gezonde roker het guitig zei: het Xongfestival, omdat immers Sandra van dan af ook Xandra heeft. De man raakte niet uitgekeken op al het schoons dat hem geboden werd, en eerlijk gezegd: ik ook niet. Ik raakte vooral ook niet uitgeluisterd. 'Wat een charmant taaltje' riep hij telkens als de Euro-omroepster iets in haar eigen taal zei. 'En wat een charmant vrouwtje', voegde hij er nog aan toe, - waarom vind ik hem toch zo'n engerd, zelfs als ik hem alleen maar hoor? 'Wat een charmant vredetje!', riep hij weer, wat zijn ze hier toch blij met hun mooie vredetje - nadat hij zojuist nog gemeld had, dat de zendmast bewaakt werd door 600 mitrailleurs en 40 tanks, uit vrees dat 'een grappenmaker' het ding zou opblazen. Hij maakte nog net geen reclame voor een broodje Palestijn met katjangsaus van de Amerikaanse pindachinees. Een enig vredetje. Een éinig vrouwtje. En een enig taaltje trouwens ook.

Ik had me met pen en papier gewapend, om mijn smaak es te toetsen aan deze van de internationale jury. Nadat ik een aantal dieptepunten had genoteerd, kwamen de belgen. 'Een dieptepunt van onbenulligheid', zei Duys na de voordracht. Ik poetste mijn oren uit: had ik dan al iets vernomen, dat hier boven uitsteeg? Socrates, superstar! Dát vond hij mooi, dát gooide hoge ogen. Sandra komt op, - een Indisch type, dat het niet laten kan om zelfs in een Nederlandse inzending de klemtonen precies één lettergreep te verschuiven om het bekende Wieteke van Dort-effect na te jagen: een schandelijke vertoning, waarvoor ik me diep schaam. Voor Israël trad een juffrouw op, een aardig mens zo te zien, bij alle stupiditeiten die ze ten beste had te brengen. Helaas werd haar optreden na zeven maten grondig bedorven, doordien zich een jongeman bij haar voegde om de solo tot een duet uit te breiden. En toen hij er eenmaal was, was het hek van de dam, - het aantal zangers werd ten slotte tot een kwartet uitgebouwd, 'een charmant, een éinig vrede-liedje', van charmante, enige vredesboodschappers... Alleen de Duitsers toonden hun ware aard, die brachten een song *Dzjengis Khan*, het is toch niet om te geloven! Een wilde Kapo-dans, Klein-Buchenwald in Israël...

Toen kwam de telling. 'Sjesjne kedot', riep de Euro-omroepster om de haverklap verheugd in haar enige taaltje. Ze sprak trouwens voortreffelijk Frans en Engels, en toen Brussel en Hilversum aan de beurt kwamen zei ze, uiterst charmant en niet onaangedaan: 'Dank joe wel' en 'tak-tak'.

Euro-songfestival, een demonstratie van smaakbederf. Spenglers *Untergang des Abendlandes* is weer hoogst aktueel. Het is nu in het Nederlands vertaald, goddank. Euro-songfestival:

*Schape in snaren gevat in harpen gehuld
gehurkt op de snijstand en huilend
opgeklopt avondrood aanvretend...*

Een mooi citaat van Lucebert om er mijn ongenoegen mee af te sluiten. In Israël was het feest, 'tot laat in de vroege uurtjes', maar dít Nederlands is geenszins van Lucebert; het is van Willem O. Duys.

CN

NOTEN

1. Slotregel van het gedicht 'het orakel van monte carlo' en motto van de cyclus 'de dieren der democratie', beide van Lucebert. 🟢
2. Een iets aangepast citaat uit 'die rigoryei'. 🟢

Van de Hertendorst

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makebljide College

***Informatief Bulletin*, [jaargang 10, nr. 7, februari 1979]**

Delft, 5-2-79.

Nog kort geleden gevloerd door twee of drie ziekten tegelijk - pijnscheuten door hoofd en ingewand, om van het hart, het fysische, die pomp, het psychische, die bron, maar niet te reppen - geplaagd bovenal, aan de vooravond van mijn vijftigste, door een aanval van thanatofobie, die makkelijker te verklaren valt dan te overwinnen, voel ik mij nu, in dit Delftse park, allerm minst misplaatst. Van achter een ruit bezien vind ik de natuur trouwens bepaald móóí - soms. Misschien is er wel een plichtsgetrouw kloosterling aan mij verloren gegaan: wat een verrukkelijk leven leidt dat soort lui!

't Is avond nu en de jongelui vieren dat. Teneinde mij te onttrekken aan de aandrang van dansgrage en wufte meisjes, heb ik mijn heil gezocht in een lege zaal en mij aan het schrijven gezet: een in een hoek getrapte oude man.

Anders dan anders is toch, dat we hier met heel weinig begeleiders zitten. Verstoken van enige band met de grote wereld, snakkend naar een berichtje van thuis, tot niets anders in staat dan tot geringe, zo uit het onbewuste opgekomen meditaties. [1](#)
Een oude krant, -: zo'n Gijsen! Getolereerd door maar liefst 88%! We zijn een Erasmiaans volkje; zou hij nou werkelijk zijn uitlatingen m.b.t. homofielen en bepaalde Tsjee-dee-aapolietietsjie van minder bedenkelijke aard vinden dan bv. het ijdellijk gebruiken van Gods naam?

Ik zou een antwoord willen schrijven op Dicks artikel over de discussie. Dat zou dan *De discussie deel drie* moeten heten, want het tweede heb ik af, en komt in dit nummer. Helaas heb ik Dicks stukje niet bij me; wat me ervan is bijgebleven is zijn 'klacht' dat de neerlandisten onder zijn duiven aan het schieten zijn. Het 'levensbeschouwelijke' valt zijn vakken toe - dus godsdienst en maatschappijleer, het 'onderwijsbare' deel, dus de discussietechniek is voor de leraren Nederlands. Maar dat is nu juist wat ik níet wil! de techniek kan me tot nader order gestolen worden: ik wil met mensen van doen hebben, niet met werktuigen in vleesvorm. Ik wil dat de muren tussen de vakken van een paar deuren worden voorzien, die ook open kunnen. Misschien is zo'n 'leerplan-ontwikkelingsplan' wel echt nodig!

Leiden, 9-2-79 [2](#)

Ik was er dan ook bij, bij die commissievergadering.

Er wordt in de regel eens in de week vergaderd, op woensdag, en van elke vergadering wordt verslag uitgebracht.

Wat betekent, dat die verslagen helaas niet in de *Gele Vellen* zullen kunnen komen, wat ik treurig vind, want je zou zoiets toch voor het nageslacht willen bewaren...

Ik heb wel het gevoel dat we nuttig werk kunnen doen. De volgende keer zal ik toch wel es

met het voorstel komen van een enquête onder de leerlingen. Een beweging als deze moet ook een basis *van onderen* hebben...

De enquête zou dan wat minder naïef opgezet moeten worden dan deze die naar de ouders uitging, om uitspraken aan hen te ontlocken over de identiteit van de school.

CN

NOTEN

1. Vergelijk zowel deze 'geringe, zo uit het onbewuste opgekomen meditaties' als de 'in een hoek getrapte oude man' met deze passage uit een brief van Vestdijk aan Theun de Vries uit het oorlogsjaar 1941: "Wij zouden in deze tijd eigenlijk heel eenvoudige dingen moeten schrijven: meditaties, zo uit het onderbewuste opgeweld; nederige notities van in een hoek gedrukte kleine luyden." Cornets de Groot citeert de zin op p. 56 van zijn studie over Vestdijk, 'Vestdijk op de weegschaal', opgenomen in [Intieme optiek](#). 🌱
2. De verjaardag van zijn tweede vrouw. Cornets de Groots eigen geboortedatum was zes dagen daarvoor, op 3 februari. Ook in de bundel [Striptease](#), in enkele verspreide essays, en vanzelfsprekend in zijn dagboeken uit de tweede helft van de jaren tachtig wordt de structuur bepaald door een kalender. 🌱

Discussie deel twee

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, [jaargang 10, nr. 7, februari 1979]

Hoe ziet een discussie er eigenlijk uit, als je die, losgemaakt van doelstelling en resultaat binnen een bepaald opzet, bekijkt? Ik geef een paar persoonlijke indrukken, die niettemin gemakkelijk door collega's kunnen worden bevestigd: in feit dus: een intersubjectieve kijk op de zaak.

Welnu, zo'n discussie blijkt dan een uiterst geschakeerde uitingsvorm van een groep te zijn, die haat nuances helaas niet te danken heeft aan een subtiele of geschoolde manier van denken of spreken. Integendeel: de kleurspelingen bestaan uit onzekerheid, de langzame omwenteling van het ene standpunt naar het andere, contactstoornissen, behoefte aan steun, aan communicatie. Er is een speurtocht naar helderheid, een vechten met het ongewisse, een streven naar het machtswoord, desnoods. Discussie is een samenraapsel van al deze dingen, en als je geluk hebt binnen de afgesproken en veel te korte tijd, lukt het tot een slotsom te komen: een relativering van tegengestelde standpunten, of een verharding daarvan in een minder- en meerderheidsstandpunt.

Wanneer onderwijs werkelijk de bedoeling heeft mensen te helpen zichzelf en hun omgeving te begrijpen (en evt. te veranderen), dan is discussie daartoe één van de aardigste middelen. Maar het wil mij voorkomen, dat de neerlandici (en zij niet alleen) de discussie eerder benutten om de gespreksgenoten een paar manieren bij te brengen: niet voor je beurt praten, niet anderen in de rede vallen, niet ingaan op een gegeven voorbeeld, bronnen bekijken, herhalingen vermijden, geïnformeerd zijn, etc. We laten dan de vraag of discussie een plaats kan zijn, waar buitenschoolse zaken binnen de school kunnen worden gebracht, graag even daar: het 'technische' komt ons belangrijker voor.

Daarom sturen we de leerlingen naar het documentatie-centrum, waar al die problemen liggen opgestapeld, waar ze zijdelings wel weet van hebben, maar... ach, wat is het ver van mijn bed, en wat interesseert het me eigenlijk... Noodgedwongen kijken ze in de krant, zoeken de onderwerpen op, die ik vorige keer al opsomde. Problemen van vaak historische aard. Maar geschiedenis is voor 50% of meer geen hoofdvak. Voorkennis van wat in de discussie aan de orde zal komen, ontbreekt totaal. Herkenning van de ene situatie in de andere mag je niet verwachten. Hoe iets geweest is, weet men niet, hoe iets is geworden, evenmin. Waar moet je dan over praten?

Wij laten de leerlingen aansluiten op het knipselburo, op de onbegrepen krant, op het vluchtige t.v.-commentaar, maar dat is helemaal de beginsituatie!

Dit is de situatie:

gebrek aan spontaneïteit, geen idee van eigen individualisme, slechte taalbeheersing, een grondeloos vertrouwen in degene, die vlotst spreekt en ideeën produceert, meestal stevig op vooroordelen gebaseerd. Geen inzicht in het eigen, laat staan andermans verleden...

Het wordt tijd, dat we in gaan zien dat we daarop aan moeten sluiten. Want ook op een gebrekkige manier kun je iets vertellen, over iets, over een ander, over jezelf. Je kan het, hoezeer gebrekkig, op een overtuigende, een ontroerende manier doen.

'Hadden ze in de tweede wereldoorlog dan geen t.v.?', vraagt men mij in vier havo.
'Ik dacht dat de L.P. al honderd jaar bestond...!', vertrouwt men mij toe in vijf havo. Met die jongens en meisjes praten we over wereldproblemen, zonder dat we beseffen, dat er eigenlijk niemand is die ze deze dingen vertelt. Ze snappen niks van de wereld, en dat wordt met de dag minder en minder. Ik begrijp best, waarom ze dat documentatie-centrum eigenlijk niet moeten! Het luchtledig is zoveel eenvoudiger...

Als we iets willen bereiken met de discussie, dan moet aan deze dingen worden gewerkt. Een snelcursus contemporaine geschiedenis, bv. van de laatste dertig, veertig jaar. Enig inzicht in de veranderende moraal, die niet zo zwart-wit is, als men van thuis meekrijgt. Een beetje inzicht in het feit dat soms de moraal met voeten getreden wordt uit religieuze overwegingen (Kierkegaard), of politieke (Sartre), dat de werkelijkheid en dientengevolge de moraal iets is dat in voortdurende beweging is (Marx), dat mensen wel es naar hun drijfveren kunnen worden beoordeeld (Nietzsche) of naar hun eigenaardigheden (Freud). Zolang we daar niet aan willen, blijft discussie in hoofdzaak puur verbalisme, een aaneenschakeling van gratuite opmerkingen. Onze opvoeding van leerlingen zou daaruit moeten bestaan, dat ze tenslotte zich een bevredigende houding eigen maken tegenover de seksualiteit en het ressentiment, omdat precies deze twee de verhoudingen tegenover de medemens bepalen: hoe onbevangener men zich opstelt, hoe vrijer men ook zelf is. De ellende is alleen dat men voor deze opvoeding zelf een weinig in die richting opgevoed moet zijn. Niemand onzer is dat, m.i. Maar we kunnen er misschien naar streven eraan te werken...

CN

Een krabbel...

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, Onderwijs special, 17 mei '79

Zoals u weet, bestond er tot voor kort een commissie van 13, die tot opdracht had, zich in de leerplanontwikkelingsproblematiek te verdiepen. Zij heeft zich met groot plezier van haar taak gekweten, scheidde onlangs een Nota af, die u woord voor woord in dit *I.B. -special* zult aantreffen, en ontbond zich kortelings tijdens een avondmaal. Zij verkeerde toen in de gelukkige omstandigheid, dat niet alle dertien leden aanwezig konden zijn, waardoor er geen slachtoffers vielen en ongelukken uitbleven. Er werd alleen flink met zilverlingen gesmeten daar, in dat wat landelijk restaurant in Wateringen, waar de middellijn en de diepte van de borrel groter is dan in menig ander café, dat u zonder gêne dezelfde prijs berekent. Deze nota, waar ik het over had, dient als informatiebron, discussiestuk en middel om uw gedachten te bepalen bij uw oordeelvorming over de voorstellen die zij bevat, - voorstellen waarover u zich op de A.D.V. [1](#) van 22 mei zult willen uitspreken.

De commissie is nogal ingenomen met het resultaat van haar bemoeienissen, al haalde zij veel overhoop gedurende de woensdagmiddagzittingen, en al leek het er vaak op dat het boek, dat inzet was van alle besprekingen, werd beschouwd als niet meer dan een aanleiding om over onderwijs en school te bomen en te dwarsbomen. Ik vind dat dat ook zo moet. Wie leerplanontwikkeling zegt, zegt onderwijs en school, en wat meer zegt: hij zegt: òns onderwijs en ònze school.

Wanneer u het mij vraagt, was het grote probleem: waar moet nu de nadruk op vallen: op het 'cognitieve' of op het 'affectieve'? Wanneer een tolk van de in de commissie heersende opinie zeggen zou, dat bij ons het idee leefde, dat beide gebieden elkaar w.i.w. schijnen uit te sluiten, maar niettemin de twee voornaamste aspecten van ons onderwijs vertegenwoordigen, die voortdurend op elkaar betrokken zijn, en niet van elkaar kunnen worden gescheiden, dan zei hij geloof ik niet te veel, al zei hij veel paradoxaals.

Het is Frans' *deus ex machina*, de andragoog Veendricks, geweest, die - onder het roepen van: 'Het intellectualisme is de dood in de pot' - ons deed besluiten op de onderwijsdag het 'cognitieve' (!) aan de orde te stellen. Zo paradoxaal was en is en blijft onze situatie.

CN

NOOT

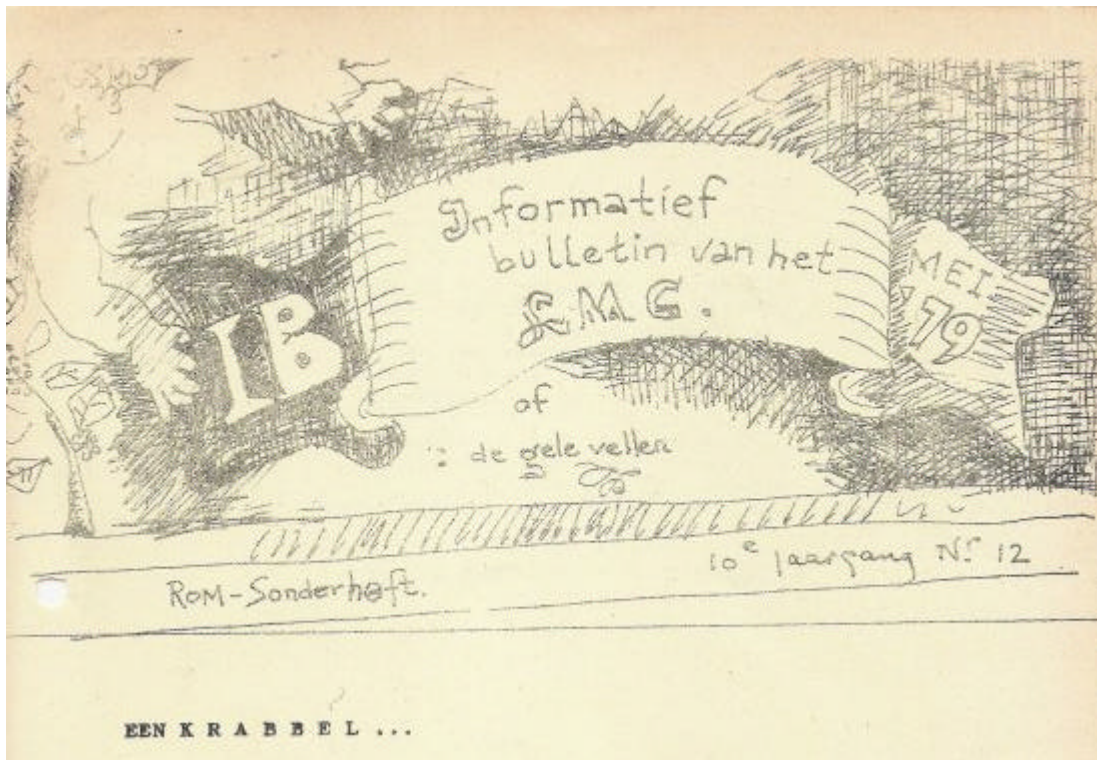
1. Algemene docentenvergadering. 🌱

Een krabbel...

R.A. Cornets de Groot

Lodewijk Makeblijde College

Informatief Bulletin, 10e jaargang, nr. 12, [april '79]

Bij het samenstellen van dit *I.B.* kwam ik tot de ontdekking dat ik door de voorraad voorgedrukte titelpagina's heen ben; vrijwel tegelijkertijd viel het me op, dat Pieter Konings zich onder de afwezigheid had begeven, zodat ik hem niet vragen kon, mij in mijn nood te komen helpen. Vandaar deze eenmalige oplossing: de volgende keer is de esthetische verzorging van de pagina weer geheel in de vertrouwde handen van KO!

Deze aflevering is geboren uit een overstelpende hoeveelheid kopij. Eindelijk! Als het zo door gaat, hou ik geen tijd van leven meer over. Daar is Paul van der Laan met een verhaal over de Tocht naar Rome! Daar is Lucien, met een gespierde collage, die met elke vorm van feminisme de spot drijft, zoals Joke, die ik in het geheim deelgenoot had gemaakt van deze lyriek, schuchter opmerkte. Ik heb me daartegen nog zwak verweerd, met de opmerking dat Pia en Mia nu een keer namen zijn die je niet iedere dag in de krant tegenkomt, maar zag toch ook wel in, dat dat misschien meer aan de pers ligt dan aan de Meiden. De kranten van de laatste tijd navorsend, vond ik niets toepasselijks. 'Het tranend oog ziet wel verlegen rond', zegt Van Alphen. Maar het mijne werd getroffen, - nee! *gebombardeerd!* door de naam Margaret. En geen feministe is daar, bij mijn weten, echt van ondersteboven. Waarschijnlijk alleen maar omdat het mens 'rechts' is, tot grote vreugde van de Rhodesiërs en tot verdriet van de kleurlingen in Engeland. Teneinde tóch een tegenwicht te vinden op Luciëns onmiskenbaar

seksistisch gedicht (gedrucht, zou je moeten zeggen), vroeg ik Théodore de Saint-Juste Milieu om een bijdrage ter ere van de vrouwtjes. Hij vond zijn aanleiding in de examen-surveillance, waar niemand het waagt iets anders te ondernemen dan het tranend oog verlegen te doen rondzien:

surveillance

*Wij wachten zwijgend bij de tap
op onze beurt en gaan de trap
ter keldere gelaten af
en keren weêr wanneer we, maf
van 't nietsdoen, worden afgelost:
geen hond lust zúlke hondekost!*

*In d'aula zweet het holokroost.
Wij waren rond, en, via-via,
belanden we bij Pia, Mia;
die schenken ons een bakkie troost.*

(Théodore de Saint-Juste Milieu)

CN